

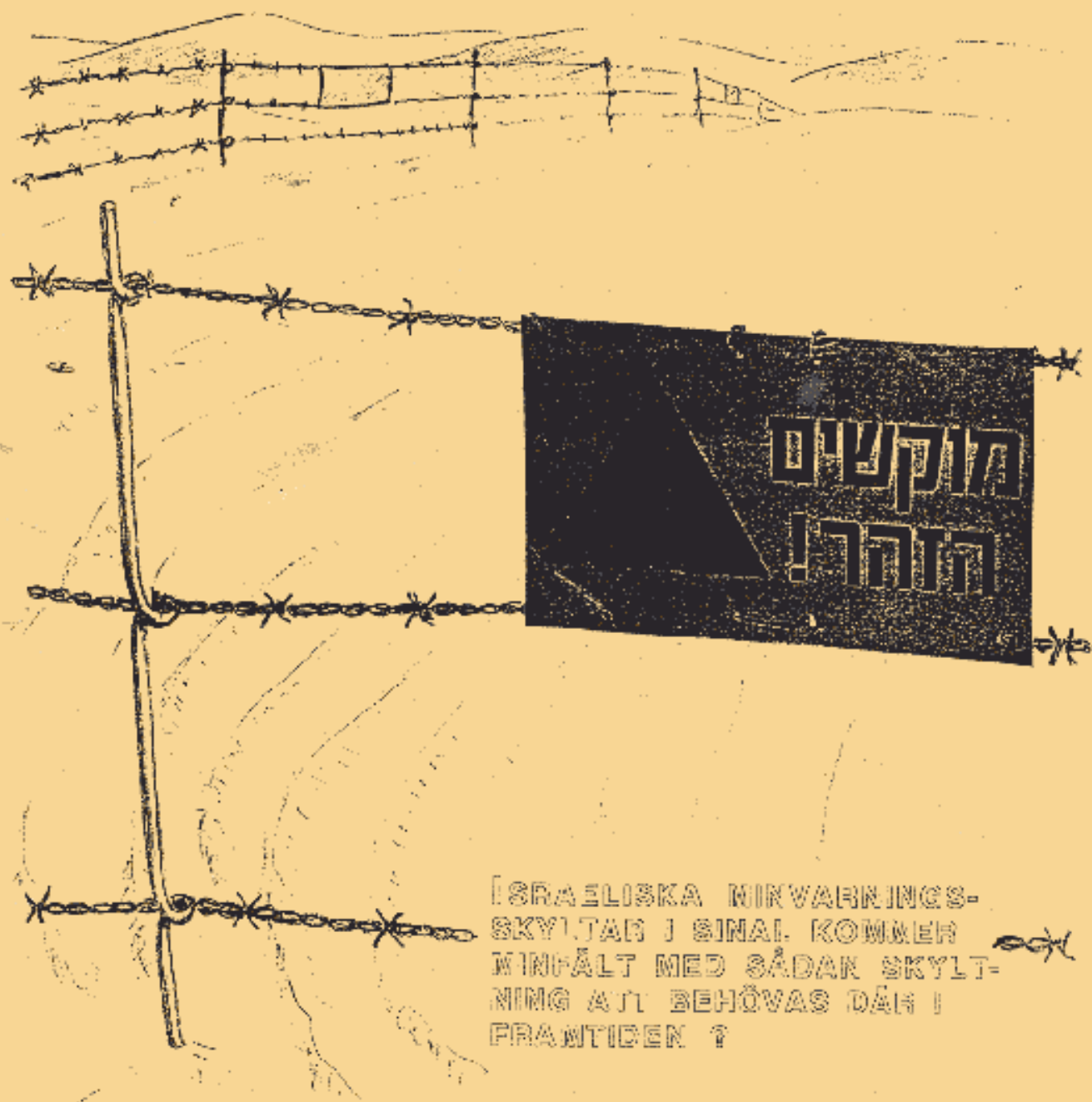
SANDPAPPRET

NR 2

II

ÅRG 3

FN-KAMRATERNA 72 M

ISRAELISKA FÖRSVARNINGS-
SKYLTAR I SINAI. KOMMER
FÖRFÄLT MED SÅDAN SKYLT-
NING ATT BEHÖVAS DÄR I
FRAMTIDEN ?

Batch

har ordet

Blistrare tider?

Årets första höstväder har just dragit förbi här på västkusten. Efter en ovanligt fin sensommar och september är himlen numera nästan bara grå och hotande. På sätt och vis speglar vädret också händelserna utanför våra gränser. Den senaste veckan, sista veckan i september, har varit fylld av orosmoln.

Men jag börjar här hemma. Regeringen har lagt sin proposition om totalförsvaret. Debatten har fortsatt om vårt framtida försvar. Nu handlar det som vanligt om vår organisation i fred, vilka regementen, flottilljet osv som skall vara kvar. Det hade kanske inte skadat om fler tankar ägnats åt de säkerhetspolitiska frågorna. Mot bakgrund av vad som sker i vår omvärld kan man verkligen fråga sig om Thage G Petersons ingress till propositionen är något, som vi alla ställer upp på.

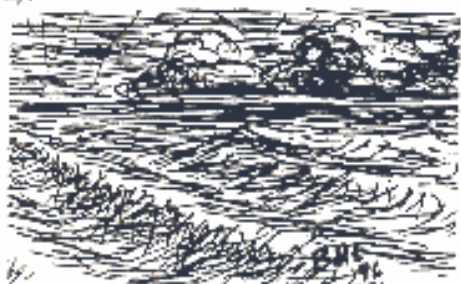
"Regeringens förslag till försvarsbeslut är en välavvägd helhet och i väsentliga avseenden nydanande. Totalförsvaret utformas för att kunna möta dagens anspråk och en svårförutsägbar framtids krav. Det blir ett modernt och betryggande försvar mot framtidens, inte gårdagens hot".

Om framtiden är svårförutsägbar, hur kan då ett framtida försvar anses betryggande?

Idag – den 1 oktober – är Arafat, Netanyahu m fl på väg till Bill Clinton för ännu ett möte om läget i Mellanöstern. Enligt många bedömare är detta nu sista möjligheten att rädda fredsprocessen i denna del av vår värld. Men så har man sagt tidigare. Vilken roll spelar USA denna gång? Är Rysslands sympunkter utan betydelse? Påverkar förestående presidentval i USA och Jeltsins sjukdom utgången av mötet? Finns det något resultat, som kan bli bestående? Ja, mina frågetecken kunde ha varit än fler. Förresten – är det en tillfällighet att Syriens president Assad just nu beskyller Israel för att torpedera fredsprocessen vad avser Golan?

I allt detta kan man notera att uppbyggnadsarbetet i Gaza pågår för fullt bl a med stöd från Japan! Japanerna får ha varit först även i de baltiska länderna!

Och i Ryssland ser man nu med stor oro på utvecklingen i Afghanistan. De tidigare maktbärarna med stöd från de styrande i Moskva har störtats samt brutalt avrättats av de fundamentalistiska talibanerna. En sträng muslimsk ordning har införts. Protesterna från väst har hittills inskränkt sig till uppmaningar att de nya härskarna måste ta hänsyn till de mänskliga rättigheterna. Är utvecklingen i Afghanistan en ny startsignal för muslimsk ytterlighet att sprida sig? Hur påverkar detta läget i de förra sovjetrepublikerna i söder (muslimska, red anm)?

Även om inte hela havet stormar, så kan läget på den världspolitiska oceanen sägas vara i gungning och där finns många blindskär. Dessutom kan skönjas flera hotfulla moln vid horisonten. Det kan bli obehagligt väder – kanske mycket obehagligt. Redakt.

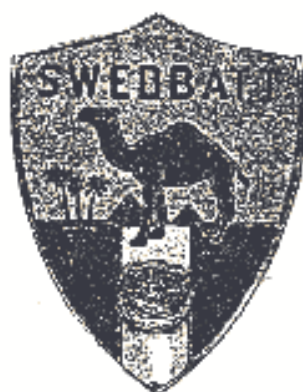
I USA är det, som sagt, snart presidentval. I samma vecka skall Jeltsin enligt planerna hjärtopereras. FN skall välja ny generalsekreterare. Även i Storbritannien skall det bli val. Många anser sig kallade att ersätta nuvarande ledar-garnityr. Inte kan man väl kalla detta en stabil situation? Med stor säkerhet kommer världsekonomin att påverkas. Också när går åsikterna isär om fardriktningen. De flesta är dock överens om att den bästa och kanske enda möjligheten att få ordning på utvecklingen i Ryssland och de tidigare sovjetrepublikerna är en massiv ekonomisk insats. Men detta kräver ju en positiv och stabil ekonomisk situation i "givarländerna". Moment 22 !!!

Kanske ljusglinten i våra orosområden, trots tidigare farhågor, finns i f.d. Jugoslavien. Valet i Bosnien förlopte utan stora störningar. IFOR-styrkan (Implementation Force; red anm) har gjort en bra insats. Likaså Carl Bildt. Prövningen kommer, när övervakningsorganisationen reduceras vid årsskiftet. Men det finns ju hopp.

Detta var bara ett summariskt explock med några personliga reflexioner. Vi kan bara hoppas att den positiva syn på utvecklingen, som präglar totalförsvarspropositionen blir verklighet. Kanhända att våra barn och barnbarn då aldrig behöver överväga att delta i några fredsbevarande aktioner. Dock då ett minne och en erfarenhet fattigare.

Eller hur -- kamrater i 72 M?

Göran Wetterlundh -- 001

Från STYRELSEN

ALLMÄNT

Sedan förra numret har vi haft föreningsmöte med kamratträff (eller tvärtom om så behövs) och därför finns det en del att förtälja. Längre fram gives en sammanfattning av kamratträffen. Här vill vi bara konstatera att vi hade mycket trevligt tillsammans på Ing 1 / Swedint. Anslutningen var emellertid den sämsta hittills, varför 1-2 juni nog var fel tidpunkt -- eller? Vi hade hoppats på fler deltagare, när vi nu förlade träffen till rikets mitt, men var var alla stockholmare? Vi fick i uppdrag att gå ut med en enkel enkät om detta till alla medlemmar. På föreningsmötet skall också sågas fastställdes de omarbetade §§ 1 och 2 i våra stadgar med formuleringer, vilka framgår redan i Sandpappret nr 1, årg 2.

STYRELSENS SAMMANSÄTTNING 1996-98

Föreningsordförande på livstid är enligt stadgarna vår f.d. kontingents- och bataljonschef Göran Wetterlundh med adress Storgatan 42, 302 43 HALMSTAD. Tfn: 035 - 10 50 30 + fax

Styrelseordförande	Björn Lundholm	Kyrkgatan 61 A 831 34 ÖSTERSUND	063 - 12 58 98 + fax
Vice styrelseordförande	Henning Robertson	Torke'sgatan 28 A 753 29 UPPSALA	018 - 14 85 89
Sekreterare	Bo Ringdal	Styrmansgatan 53, 2 tr 114 60 STOCKHOLM	08 - 662 86 14
Kassör	Per Hallgren	Hornsbruksgatan 3 B, 2 tr 117 34 STOCKHOLM	08 - 84 75 13 + fax
Lecamot	Bengt Hållkvist	Sjöiden 40 590 77 VRETA KLOSTER	013 - 602 45 + fax
	Jerry Ljunghaga	Svärdångsvägen 25 120 80 ÅRSTA	08 - 681 09 98
	Lars Borwin	Box 4031 Sandviks gård 175 04 JÄRFÄLLA	08 - 580 811 74
Suppleant	Walter Meijer	Storgatan 24, 31- 151 71 SÖDERTÄLJE	08 - 550 616 71
	Rickard Björk	Elievägen 5 163 57 SPÅNGA	08 - 761 19 89
Revisor	Bengt Nordberg	Igelkottsvägen 14 590 30 BORENBERG	0141 - 401 01 + fax

Rev. suppleant	Lennart Kerswall	Skarv Munkabo	0511 - 627 48
		532 02 AXVALL	
Valberedning			
Sammanställande	Tomas Brölin	Villagatan 62	08 - 520 206 90
		149 41 NYNÄSHAMN	

Vi tackar Arne Gustafsson för hans arbete i styrelsen och vet att Arne finns vid vår sida även i fortsättningen. Samtidigt hälsar vi Rickard Björk välkommen i styrelsegänget!

ARBETSPLAN INNEVARANDE PERIOD

I verksamhetsberättelsen kan vi konstatera att vi är den enda bataljonsföreningen i "fast" form och att vi har var tredje kontingentssoldat medlemsansluten!

Från tidigare möte kvarstår uppgiften att undersöka framtagandet av bordstandar.

Kamratträffen 1998 skall genomföras på en bättre tidpunkt -- kanske mitten av maj. Tidpunkten är delvis beroende av om och när Mellanösternresa genomförs.

Sandpappret skall utges med, som tidigare, två nummer per år. Ekonomin är stabil genom medlemmarnas avgifter. I budgeten finns bl.a. avsatt 10 000 per år för att utge Sandpappret med två nummer per år.

Resa till Mellanöstern för att fira 20-årsjubileum skall göras våren 1998 om läget så medger.

I styrelsen jobbar vi således nu främst med Sandpappret samt resan till Mellersta Östern. Vi hoppas att den kraftiga medvindens skall fortsätta att blåsa -- medlemmarna till nytta och glädje!

Styrelsen vill nu uppmana kamraterna till följande:

- * värva fler medlemmar
- * ställ upp med inlämnade och artikelbidrag till Sandpappret
- * annonsera där så är möjligt i Sandpappret
- * lämna gärna -- utöver medlemsavgiften -- extra bidrag till Sandpappret
- * boka in våren 1998 för en återresa till Mellersta Östern och Sinai

Björn Lundholm -- 002

FÖRVARV AV MEDALJ TILL MINNE AV NOBELS FREDSPRIS 1988

I föregående nummer av Sandpappret samt på vårt föreningsmöte i Södertälje utlovades besked om rubr. förvärv. Vår kamratförenings styrelsesuppleant Walter Meijer är också ordförande i stora Kamratföreningen Bataljonen, som har tagit fram aktuell medalj och fått bärandetillstånd av ÖB (Se Sandpappret nr 1, årg 3) skriver följande i förvärvsfrågan.

... Ang Kamratföreningen Bataljonens Minnesmedalj m m a Alfred Nobels Fredspris 1988-12-10.

Den är främst avsedd för medlemmar som annan och t o m rubr datum gjort FN-tjänst. Den beställes genom föreningens kansli tel 030 - 151 91, fax 0370 - 490 06. Man skall då ange fullständigt namn och adress plus personnummer samt telefonnummer för dag- resp kvalitid. Kansliet har telefonsvarare. Det går också bra att ta kontakt med Undertecknad (Walter Meijer; red anm) under dagtid på tel nr 06 - 553 014 80.

De som är intresserade av minnesmedaljen men icke medlemmar i vår förening (=Kamratföreningen Bataljonen; red anm) får vidkännas att vi översänder en propå om medlemsskap...

Till ovanstående utdrag av brev kan tilläggas följande angående kostnader.

För 1 medalj + 1 släppänne (=monterad "ribbon") 400,00 kr inkl moms

Däruöver postens frakteringskostnader

Medlemsavgift Kamratföreningen Bataljonen 1 n 80,00 kr -- som nästa år blir 90,00 kr

Walter Meijer -- 017

Bengt Hållkvist -- 050

ADRESSÄNDRING

Från en av våra dötta reseledare i ökervärlden har följande adressanmälan inkommit:

040 Gunnar Lingmerth

Skördegatan 6 0140 - 161 60 h

573 38 TRANÅS 0140 - 374 96 a (direkt på Arbetsförmedlingen Tranås)

REDAKTIONELLT. Insändare och artiklar insänds till redaktören senast måndagen 1997-03-24.

Redaktören

REPORTAGE FRÅN FÖRENINGSMÖTET

KAMRATFÖRENINGSTRÄFFEN FREDAGEN DEN 31 MAJ -- SÖNDAGEN DEN 2 JUNI 1996

Ett av styrelsens ej mindre roliga än även grannliga uppdrag torde vara att planera och genomföra kamratträffarna. Det gäller ju att i vårt avfärga land och i dessa restriktiva tider hitta en attraktiv plats, dit reskostnaderna för var och en i princip är lika stora eller helst små och där det finns tillgång till en bra restauration med dygnetruntarbete och glad personal samt allsidigt störningssäkrade och i det närmaste kostnadsfria övernattningemöjligheter. Lämplig tidpunkt för träffen är också sländigt föremål för diskussion ävensom innehållet i densamma utöver mat, dryck, kamratlig samvaro samt presentation av någon FN-verksamhet. I nyssnämnda hänseenden är styrelsen öppen för medlemmarnas synpunkter. Alltnog, årets träff bestämdes slutligen äga rum fredagen den 31 maj -- söndagen den 2 juni 1996 på SWEDINT:s och Ing 1:s område i Almnäs utanför Södertälje. Det var ju där som vi för 17 år sedan utbildades för vårt värv i 72 M.

Det var med glada förväntningar som jag i strålade sol på fredagseftermiddagen med Björn Lundholm vid min sida styrde mot Almnäs för att ansluta till förtruppen i vår förläggning logement 101. Vi låt oss inte störas av några andra kontingenter bestående av letter och kvinnor, som redan fanns på området. Redan där var under Lasse Berwins förfarna kommando Bengt Hållkvist, Arne Gustafsson, Leif Wilman, "Snickarn" Bengt-Åke Gustafsson, Thomas Brodin och Kenneth Gustavsson. Planeringen för den stundande träffen förflyt på sedvanligt halvorganiserat sätt och avrundades med en lätt förstärkt inryckarmiddag på massen.

Även lördagen inramades av strålande solsken och efter hand anslöt Alfv Svensson, Bo Ringdal, Mikael Ekström, Håkan Jeppson, Kaj Lindman, Sten Öerglund, Ronny Rothoff, Bengt Eriksson, Bernth Schagerlind, Anders Karlsson, Per Hallgren, Lars Larsson, Bengt Malnholt, Sture Bergner, Peter Fasth, Jan-Erik Leksell, Ulf Dahlqvist, Pollo Danielsson, Björn Sterner, Dan Öfring, Arne Hill och Bengt Nordberg.

Efter lunch bilade jag tillsammans med Alfv Svensson till Stockholm och Hotell Mornington för att hämta chefen Göran Wetterlundh. På grund av att Stockholm var extra rörigt med anledning av Stockholm Maraton blev resan tidsödande. När vi kom fram till Göran på Mornington visade det sig att han hade blivit akut sjuk så att han nödgades avstå från träffen i Södertälje. Han gav oss sina bästa hälsningar som medskick till kamraterna på Almnäs.

Då Alfv och jag återkom till Almnäs lämnade majoren Sten-Eric Edenhag, SWEDINT, en elegant exposé över de FN-uppdrag i vilka Sverige är medverkande. Därefter följde föreningsangelägenheter, som redovisas i särskild ordning. I vanlig ordning blev det bastubad och en och annan aptitretare innan vi inlog massen för middag.

Sedan följde kaffe + avoc, allmän gamman och ett aldrig sinande eftersnack. 035 Robertson har en trolig publik.

Foto Leif Wilman

035 Robertson har en trolig publik. Sedan följde kaffe + avoc, allmän gamman och ett aldrig sinande eftersnack. 035 Robertson har en trolig publik.

Berikat med nya minnen av 72 M-ganget vardet så dags att säga hej och på återseende!

Henning Robertson -- 035

Apropå omslaget: Enligt *Laget i världen*, Svenska FN-förbundets årsskrift för 1995, finns 22 700 000 laddade minor nergravda i Egypten! Det är mest i världen och mig veterligen gömmer sig huvuddelen i nordöstra delen, dvs Sinai med närområde. Vi gick med andra ord på en veritabel krutduk. Redaktören

MEDLEMSNYTT!

Jubilarer

Det är sagt förut -- åren går... Vi är annu fler, som uppnår mogen ålder. Följande ökenveteraner fyller 1997 jämna årtionden, som vi känner till.

60 år

Bengt Nordberg	Batstab/pers	22/7
Rolf Lötberg	Batstab/uh	17/9
Berill Bergwall	STR-komp/sjvto	13/10

50 år

Kjell-Gunnar Cronberg	2 komp/nto	8/7
Kjell Börnerhem	HQ/MP-komp	16/7
Håkan Jonsson	HQ/MP-komp	6/10
Ulf Gustavsson	2. komp/3. plut	15/10

Vi gratulerar i förväg och hoppas på kamraternas jubelrop, när det blir aktuellt!

Per Hallgren -- 180

Ökenkamrater på nya utlandskommenderingar

Det är med glädje vi återigen kan namnge kamrater, från vår ökenbataljon 72 M eller -kontingent, vilka på nytt har givit sig ut på aktiv FN-mission (motsv) i 'redens tjänst.

En av våra duty officers - batstabens strivare, dåvarande kaptenen Per - Oof Michel har -- när detta skrives -- just avslutat sin tjänst på Sv IFOR-bat SWE BN/BA 06 i Tuz a, Bosnien. Han har där tjänstgjort såsom stabsläk med majors rang, från i våras med hemkomst nu i oktober 96.

Bakgrunden är att P-O efter hemkomsten från Bat 72 M omskolat/utbildat sig till läkare och är i vardagslag försvarsöverpsykolog i Karlstad.

Dåvarande majoren och vår Force Commanders ADC (adjutant) Krisier Lindholm har lämnat sin dagliga syssla på Swedint för ett år. Han är nu ute på FN-tjänst från juli 96 med beräknad hemkomst månadsstiftet juni-juli 97. Uppdraget är militär FN-observatör i UNAVEM II i Angola, västra Centralafrika.

Bengt Hällkvist -- 050

DELTAG GÄRNA PÅ VÅRA FÖRENINGSMÖTEN!

Nytt
från

SWEDINT

SWEDISH ARMED FORCES
INTERNATIONAL CENTRE

.....
FN - säkerhet

GENOM TILLMÖTESGÅENDE FRÅN SWEDINT OCH SÄRSKILD RESEARCH AV FÖRFATTAREN HAR NEDANSTÅENDE PRELIMINÄRA REDOVISNING ÖVER FÖRSVARSMAKTENS AKTUELLA OCH NÄRMAST FÖRESTÅENDE INTERNATIONELLA ENGAGEMENT KUNNAT LÄMNAS. DÄRVID HAR OCKSÅ VISST ARTIKELMATERIAL AV KRISTER LINDHOLM ANVÄNTS. DET ÄR I NULÄGET OSÄKERT OM HITTILLSVARANDE ARTIKELVINJETT ÄVEN FORTSÄTTNINGSVIS KOMMER ATT KUNNA ANVÄNDAS. DETTA SYNES VARA BEROENDE AV NEDAN BESKRIVNA ORGANISATIONSFÖRÄNDRINGAR MED EVENTUELLA TILLHÖRANDE NAMNBRYTEN. REDAKTÖREN

Svenskt totalförsvaret har numera fått en viktig fjärde huvuduppgift -- den att stödja och medverka i internationella fredsbevarande eller fredsskapande insatser. Betydelsefulla hömstenar i detta sammanhang utgörs av Sveriges medlemskap i FN:s säkerhetsråd från 1/1 1977 samt två år framåt, olika former av militära, polisiära men också civila FN-operationer, insatser inom ramen för OSSE / OSCE (se nedan) överinseende, EU säkerhetspolitiska verksamhet, Partnerskap för fred (PFF) i samverkan med NATO samt till slut åtgärder i överensstämmelse med Östersjörådets verksamhet.

När detta skrives föreligger ännu ej säkert underlag att ge någon preciserad redogörelse för de operationer och förändringar vari SWEDINT har intressen eller ansvar den närmaste framtiden. Nyssnämnda begränsning beror på en rad aktuella politiska beslut eller händelser utomlands med bl.a. anknytning till ovanstående hömstenar men även förestående ny omorganisation av ledningsstrukturen för Sveriges fortsatta medverkan i militär, internationell, säkerhetsbetonad verksamhet varvid SWEDINT givetvis berörs.

SVERIGES INTERNATIONELLA KOMMANDO (ledningsorganisationens formella benämning osäker när detta skrives) skall sålunda enligt en regeringsproposition organiseras vari nuvarande SWEDINT skall utgöra stommen. Vidare avses ett militärt förband av bataljons styrka ingå under kommandots ansvar men kunna avdelas samt självständigt medverka i en större, internationell styrka.

Till kommandots omödelbara förfogande skall dessutom finnas en snabbinsatsstyrka, som bl.a. ska innefatta ett mekaniserat skyttekompani, vilket med kort förvaring skall kunna avtransportera efter framställning av i första hand FN eller OSSE men också inom ramen för PFF. Planer synes föreligga på att svensk snabbinsats med skyttekompaniet ska kunna ske samordnat med motsvarande enheter från övriga nordiska länder.

Det internationella kommandot skall också organisera specialförband för ledning, fältarbeten såsom minröjning m.m., transporter och sjukvård i fält. Sådana specialenheter avses även kunna delta i civila, humanitära insatser. Utbildningsansvaret för alla ovanstående svenska förband synes också fortsättningsvis åvila brigadcheferna enligt ett särskilt schema.

SWEDRELIEF, som utgjort Försvarsmaktens hittillsvarande speciella enhet för humanitära aktioner, föreslås i propositionen överföras in under Statens Räddningstjänsts domvärja. Insatser av ren katastrof- och räddningskaraktär i andra länder får därmed en civil huvudman men utesluter givetvis inte samverkan med militära organ, där så erfordras.

PFF-OPERATIONER Nästa år kommer Sverige att stå såsom värdnation vid genomförandet av tre Partnerskap för fred-övningar, vari skall ingå såväl armé-, marin- och flygstyrkstrakter som sjöräddning samt

övningsmoment med humanitära flygtransporter. Första övningen benämnes **Cooperative Banners** och ska genomföras i Sverige och Norge, varvid enheter till lands, till sjöss samt i luften kommer att öva både gemensamt och för sig själva vapengrensvis. Operation Cooperative Banners avses börja i Göteborg i slutet av maj och kommer att pågå i ca två veckor. Från Sverige planeras deltagande med stabsofficerare samt ett skyttekompani men också kustkorvetter, patrullbåtar och möjligen någon ubåt, minräjningsfartyg samt därutöver flyg. I operationen planeras ca 15 länder delta. Till dessa hör bl a USA, Storbritannien, Tyskland, Frankrike, Finland, Norge och de baltiska staterna.

Nästa operation är en sjöredningsövning och har enbart namnet **Cooperative Baltic Eye**. Den kommer att utspelas i Östersjön i månadsskiftet augusti / september. Omfattande planläggning är under utförande. Den tredje sverigerelaterade övningen heter **Cooperative Bear** och skall genomföras vid ungefär samma tidpunkt som den förra. Operation Cooperative Bear avses träna humanitära flygtransporter men kanske även – på svenskt initiativ – andra flygtransporter för att om möjligt utöka antalet deltagarländer. Sistnämnda utökning måste dock godkännas av NATO, vilken organisation är planläggnings- och ledningsansvarig för alla PFF-övningar.

IFOR / SFOR = Implementation Force / Stabilization Force. Förstnämnda FN-sanktionerade mission i Bosnien löper ut 20 december, varvid världsorganisationen emellertid väntas ge nytt mandat. IFOR-insatsen, som nu pågått ett år har varit en fredsframtvärande operation. Under denna har dock inte den NATO-ledda fredsstyrkan förlorat en enda man i strid! Däremot har en del dödsförluster inträffat p g a minor, oforsiktigt hanterande av granater samt trafikolyckor. Ingen av de omkring 50 000 IFOR-soldaterna har således skjutits ihjäl av fiendliga serber, kroatier eller muslimer. I denna IFOR-styrka ingår alltså -- när detta skrivs -- tre mångnationella gränsvarddivisioner med en nordisk-polsk brigad var, som bekant, ingår en svensk bataljon, f n SWE BN / BA 07. Svenska bataljonens styrka har hittills haft ramen 847 soldater.

Sveriges avsikt är att i v stödja fortsatt FN-sanktionerad mission i Bosnien, vilken bedöms komma att genomföras såsom en fredsbevarande operation -- inte helt olik vår egen i Sinai -- med ungefär halverad styrka mot tidigare eller ca 25 000 man. Enligt pressuppgifter torde denna sålunda genomföras med avsevärt reducerad tung utrustning varmed i första hand avses stridsfordon och artilleri. Däremot synes vid behov fortsatt starkt flygunderstöd snabbt kunna påräknas.

Den nya förväntat FN-sanktionerade styrkan benämnes i förberedelseskedet Stabilization Force, SFOR. När styrkeskiftet sker i anslutning till mandatförnyelsen nu i december minskas den omdöpta svenska SFOR-bataljonen med 150 soldater samt i samband med bataljonens rotation mars / april med ungefär samma antal man för att stanna vid omkring 550 soldater -- och märk väl -- utan pansarbandvagnar.

Ovanstående redovisning är preliminär till karaktären. Ytterligare beslut kommer att tas och framför allt är kommande politiska utveckling i såväl Bosnien som Serbien (Rest-Jugoslavien) högst osäsa. I skrivande stund är oron påtaglig i regionen. Vad kommer att ske med krigsförbrytaremissstänkta president Milošević och general Mladic? Vem blir Bildts efterträdare som High Commissioner / Högste representant för EU? Även utvecklingen i Ryssland synes osäsa men kan också ha stor betydelse i sammanhanget. 100 000-tals officerare liksom många andra yrkeskategorier har ej fått ut löner på flera månader, vilket väckt omfattande oro i det vidsträckta landet. Bl a har en strejk med bortåt en halv miljon kolgruvearbetare utbrutit. Ryssarna är ju traditionellt serbernas stöttepelare -- men vad kommer nu att ske på Balkan framöver?

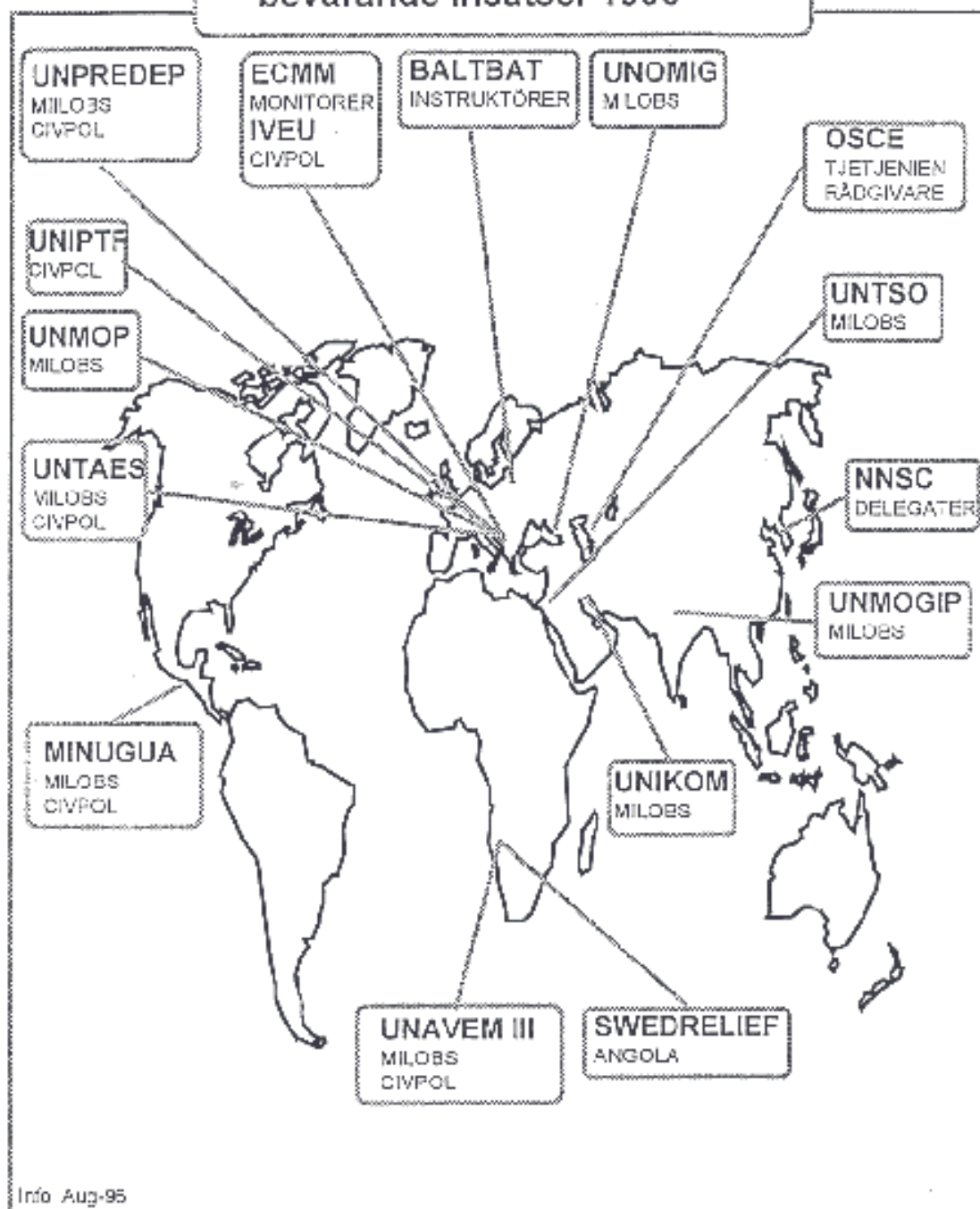
OSSE / OSCE = Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa. Denna organisation omfattar i princip alla Europas självständiga stater med tillägget också alla nu självständiga d sovjetrepubliker i förra Sovjetunionen -- varibland några strax utanför Europa -- samt slutligen USA och Kanada eller tillhopa 53 nationer. Under OSSE / OSCE lyder en internationell rådgivargrupp (Assistance Group in Chechnya), vilken hittills haft till uppgift att försöka åstadkomma dialog eller förhandlingar mellan de båda krigförande parterna, det federativa Ryssland samt utbrytarrepubliken Tjetjenien. Gruppen omfattar 6 officerare från lika många länder och en av rådgivarna är den svenske träningsofficeren, överstelöjtnant Lennart Kroon, vilken tidigare i höst skrev på för rekapitulering en andra halvårsperiod. Om gruppens fortsatta tjänstgöring är i skrivande stund okänt p g a det vapenslillestånd, som parterna undertecknat sent i höst, vilket ledde till att de två sista ryska brigaderna beordrades utrymma Tjetjenien i månadsskiftet november / december.

Baltbat. En baltisk FN-styrka har utbildats och en första enhet ur denna, ett lottiskt kompani, ingår nu i den svenska IFOR-bataljonen BA 07, som en helt integrerad del.

Fårösbund på norra Gotland (utbildningsplats marinbrigad) har nämnts såsom kommande utbildningsplats av baltiska förband för internationella fredsbevarande uppgifter, då där finns tillgång till modern utrustning som ännu saknas i deras hemländer.

På nästa sida en översikt av svenskt deltagande i internationella fredsbevarande insatser hösten 1996.

Svenskt deltagande i freds- bevarande insatser 1996

FN =

SPECIAL

MED ANLEDNING AV ATT SVERIGE HÖSTEN 1996 INVALDES I FN:s SÄKERHETSÅD LÄMNAS NEDAN EN REDOGÖRELSE FÖR HUR DETTA RÅD FUNGERAR OCH VAD SOM BÖR ÄNDRAS FÖR ATT FÖRBÄTTRA FÖRMÅGAN INOM FN I KONFLIKTHANTERING. MATERIALET HAR I HUVUDSAK TIDIGARE VARIT PUBLICERAT AV UNDERTECKNAD SOM TVÅ DEBATTARTIKLAR I ÖSTGÖTACORRESPONDENTEN. NEDANSTÅENDE ARTIKEL MEDFÖR ATT "POLITIK I MELLANÖSTERN" AV UTRYMMESSKÅL FÅR UTLÄMNAS I DETTA NUMMER.

REDAKTÖREN

KONFLIKTHANTERING I FN

I föreliggande artikel skall först belysas den politiska samt diplomatiska ledarproblematiken inför FN:s viktigaste uppgift, den att upprätthålla internationell fred och säkerhet. Därutöver avses sedan även skärskådas den militära strategiska sidan vid lösandet av samma uppgift.

Efter mångårig ihärdig strävan har Sverige på nytt vunnit inträde i FN:s säkerhetsråd. Det var tjugo år sedan sist och alla inblandade synes glädja sig åt framgången. Denna kommer nu också att medföra ökad politisk och diplomatisk aktivitet relaterad till Stockholm, vilken dessutom stegras av Sveriges ännu ganska nya medlemskap i EU samt det helt nya faktum att vårt land av USA utsetts att bekläda en regional ledarposition i Östersjöområdet. Dessa engagemang ställer stora krav på våra beslutsfattare eftersom de olika rollerna eller medlemskapen kan komma att stå emot varandra. Inte minst torda vi få det problematiskt genom att vi som medlemsnation i EU har förbundit oss att samråda med övriga EU-länder i alla viktiga utrikespolitiska frågor. Vi kan således inte längre – med samma enfärg som tidigare – hävda våra egna eller tredje världens intressen. Vi är européer. Vilka är då de organisatoriska förutsättningarna i FN för konflikthantering?

SÄKERHETSÅDETS SAMMANSÄTTNING OCH ARBETSFORMER

I artikel 24.1 i FN-stadgan överläts huvudansvaret för upprätthållande av internationell fred och säkerhet på säkerhetsrådet. Enligt stadgan består säkerhetsrådet av femton medlemsländer ur Förenta Nationerna. Fem av dessa utgör ständiga medlemmar nämligen: Folkrepubliken Kina för Kina, Frankrike, Ryssland i stället för Sovjetunionen, Storbritannien jämte Nordirland mm och Amerikas Förenta Stater dvs USA. Återstående tio medlemmar utses av generalförsamlingen fem i taget varje år för vardera två år. Härvid ska särskild hänsyn tas till deras insatser för internationell fred och säkerhet men i praktiken också geografisk såväl som politisk "hemort" i FN. Avgående medlem kan ej återväljas omedelbart. Sverige jämte fyra andra nya rådsmedlemmar tillträder sålunda 1 januari 1997.

Enligt artikel 27 har varje medlemsnation en röst i säkerhetsrådet. För annat än procedurfrågor krävs bifall av nio medlemmar varibland alla ständiga medlemmar, alltså stormakterna, ska ingå med undantag för beslutfattning enligt kapitel VI (om fredlig lösning av konflikt), där stormakt – som är direkt inblandad part i säkerhetspolitisk tvist – ej får rösta. I praktiken innebär detta att om en stormakt röstar mot ett förslag – utom procedurfrågor – så betyder det veto. Ett godkänt beslut i fråga av samma art benämnes resolution. De tre västländerna Frankrike, Storbritannien och USA har samarbetat nära i många år vid utarbetanden av resolutionsförslag. Därutöver har det varit viktigt att förankra ärendena i så många politiskadiplomatiska grupperingar som möjligt – både bland allierade och olika alliansfria medlemsländer – före beslut. Det är i denna turbulenta värld, som Sverige nu inträder.

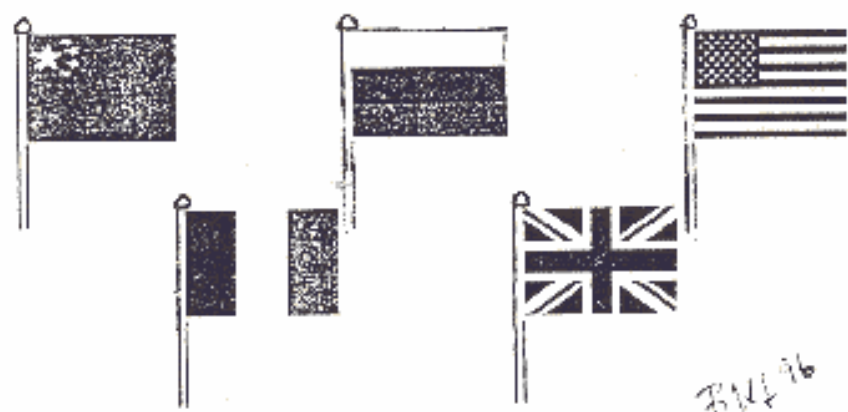
(Fortsästa sida)

Framför allt under kalla kriget rådde stora motsättningar i säkerhetsrådet mellan de västallierade och Sovjetunionen jämte dess bundsörvarter. I viss mån kvarstår fortfarande denna misstro mot de västländerna samt Sovjets efterföljare, Ryssland, vilket visat sig flera gånger i konflikthärnan i f.d. Jugoslavien. Kina har många gånger -- framför allt under senare år -- fungerat som en tredje part i rådet och därvid lagt ned sin röst, vilket har hindrat bindande beslut.

De avgörande samråden, konsultationerna, görs vid slutna möten med hela säkerhetsrådet i ett särskilt rum intill rådets "officiella" sal. Sådana möten sker dagligen ibland flera gånger per dag och to m nätter inför svåra beslut. I praktiken förekommer ingen debatt numera under det formella slutliga mötet mellan rådsmedlemmarna eftersom dessa redan förut har bestämt sig för hur de ska rösta. Däremot händer ofta att andra, inbjudna stater, som på något sätt är direkt berörda yttrar sig för eller emot innan slutlig omröstning sker, där de då inte har rösträtt enligt stadgan.

FÖRÄNDRINGSBEHOV AV FN-STADGAN

Efter ofta visad oförmåga att fatta beslut måste säkerhetsrådet effektiviseras. Vad gäller organisation måste man se över urvalet av stormakter och samtidigt helst utöka antalet till tio så att varje världsdel blir representerad i rådet. Därvid vore det

dags att ta in Tyskland samt Japan, vilka numera anses ha mera stormaktsstatus än Storbritannien eller Frankrike, trots de senares kärnvapeninnehav. Därutöver sägs ofta att Brasilien och Indien men även Nigeria bör inlemmas i kretsen. På detta sätt skulle de ständiga medlemmarna -- stormakterna -- fördubblas i antal, varvid varje sådan enskild medlem skulle minska i betydelse men deras samlade makt öka om de vore eniga. I samband med en sådan omorganisation måste vetorättsystemet ses över. Kanske avlägsna det. Förslagsvis kunde vetorätten suspenderas under en försöksperiod på fem år med garanti om återinförande i fall fullständig enighet om avveckling ej uppnås efter periodens slut. Man kan jämföra hur väl många andra stora FN-organ fungerar just kanske för att där saknas vetorätt. Nu nämnda ändringar i stadga och beslutsprocess synes önskvärda -- men dock troliga. Framför allt antas rådets ständiga medlemmar anse sig ha för mycket att förlora om deras vetorätt och därmed makt skulle försvinna.

Folkrepubliken Kina, Frankrike, Ryssland, Storbritannien men samt USA utgör säkerhetsrådets ständiga medlemmar med vetorätt var för sig. Redaktören

Egentligen är FN-organisationen för stor med nästan alla världens självständiga stater -- med andra ord 185 länder -- som medlemmar i första hand räknat i generalförsamlingen. Detta gör verksamheten där tungrodd, ineffektiv, lobbypräglad och på många områden utsatt för korruption eller intriger samt gruppintressen. Våldigt många medlemsländer är ju diktaturstater, som ej existerar i Lex EU. Säkerhetsrådet, vilket en gång skapades för att motverka storhetens nackdelar samt underlätta snabba beslut, har ju fått ett moment 22 inbyggt i sig genom att de fem ständiga medlemmarna tilldelats en exklusiv vetorätt. Om nu den politisk-diplomatiska beslutsapparaten är krånglig eller ineffektiv så kan man undra över hur den centrala militära ledningsfunktionen ser ut?

MILITÄR LEDNINGSKAPACITET

Det enda, som nu finns till stöd för säkerhetsrådet vid konflikthantering, är ett stabsskott sammansatt av de fem ständiga medlemsländernas generalstabschefer -- eller i praktiken -- representanter för dessa. För att skapa reella förutsättningar att leda fredsbevarande, för att inte säga fredsframbringande, operationer medverkade förre statsminister Ingvar Carlsson förra året i en internationell grupp, vilken inlämnade förslag till FN på en ny, kompetensgivande, militär operativ stabsfunktion i FN:s centrala ledningsstruktur. Där är man inte färdig ännu. Kan det vara i första hand denna stabsfunktion, som avsågs, när statsminister Göran Persson -- i samband med invalet av Sverige i säkerhetsrådet -- talade i FN om behov av ändringar i dess ledning och där helst också kunna förekomma väpnade konflikter?

UTÖKADE STABSRESURSER

Det nuvarande militära stabsskottet är naturligtvis inte tillfyllest. Även för en lekman torde det stå

Man all "enbart fem generaler" är inte mycket att komma med ens för strategisk övergripande ledning även om tillfällig förstärkning kan ske av officerare från de medlemsländer, vilka är berörda av en militär FN-insats. Det är t o m så att NATO, som inte är FN-medlem men tidigare stödde och nu när detta skrivs, genomför en av FN sanktionerad fredsframtvingande IFOR-operation i Bosnien, har en samverkansofficer t v ansluten till stabsutskottet.

I tillägsvarande stabsutskott är, som namnet antyder, enbart ett embryo till en sammansvetsad, utvecklad högre militär stab med alla dess olika stabsmedlemmar / specialister och funktioner. En sådan fullvärdig stab synes nödvändig för att leda flera samtidiga militära FN-operationer i skilda delar av världen, framför allt om våld måste tillgripas enligt FN-stadgans kapitel VII. Till nämnda stab erfordras dessutom ett stort antal av militär biträdes- samt servicepersonal m m jämte för verksamheten nödvändiga ledningslokaler / -central med sambandsutrustning, datorer etc. Vidare behöver ifrågavarande stab ständigt vara i funktion för att kontinuerligt

En fullvärdig militär stab i FN:s centrala ledningsstruktur synes nödvändig för att samtidigt leda skilda missioner. Hedskafer och har gjort FN ledningsmässigt ännu mer beroende av NATO-stöd. Underrättelseofficerare samt spaningsförband är framför allt nödvändiga ute på förband vid fredsframtvingande operationer, som kan innebära anfallsföretag med understöd av pansar samt artilleri men också flyg, vilket aktualiserades i Bosnien.

kunna svara upp mot lägesutvecklingen och säkerhetsrådets behov. Så kan omöjliga vara fallet nu med stabsutskottet. Genom överföring av resurser från det väldigt stora -- enligt många alltför stora -- FN-sekretariatet, på nära 14 000 anställda, borde ovanstående stab vara möjlig att skapa utan omfattande kostnadstegringar. En annan viktig faktor vore, om USA betalade sin andel fullt ut av FN:s budget.

För att en central militär FN-stab skall kunna vara effektiv och vid behov kunna förse säkerhetsrådet med sådana beslutsunderlag att det bättre än h tllis kan identifiera eventuella konflikter samt agera situationen anpassat, vad gäller insatser på flera ställen samtidigt, så är professionell underrättelsepersonal nödvändig annars riskerar FN ändå att vara i efterhand. Men underrättelsetjänst över huvud taget är ett fullt ord i FN-sammanhang. Dithörande verksamhet anses nämligen medföra inkräkt i suveräna staters inre angelägenheter och därmed brott mot FN-stadgans artikel 2.7. I stället ägnar sig FN åt något, som benämnes informationstjänst, vilket ju inte alls ger erforderliga kunskaper och har gjort FN ledningsmässigt ännu mer beroende av NATO-stöd. Underrättelseofficerare samt spaningsförband är framför allt nödvändiga ute på förband vid fredsframtvingande operationer, som kan innebära anfallsföretag med understöd av pansar samt artilleri men också flyg, vilket aktualiserades i Bosnien.

FREDSKAMP STÄRKS AV DEMOKRATIER

För att FN skall kunna fungera såsom den fredssköld vi alla önskar så måste dess demokratiska medlemsländer få ökat inflytande i organisationen, vilket i sin tur kräver kompetenta regeringar i berörda länder. Göran Persson synes ju vara en beslutsam regeringschef -- men har anklagats för att ibland kanske vara för självständig och stabil. Samtidigt har vi en försvarsminister, som inte kan gå i takt med utrikesministern, vilket naturligtvis inte är bra. I detta ligger ju också den väldiga försvagnings, som vårt lands försvar nu, synbartigen kommer att utsättas för. Det är mycket illa eftersom FN är oerhört beroende av starka, välutbildade militära insatsförband och kunnig stabspersonal ur demokratiska medlemsnationer, som dessutom orkar ta hand om sitt eget försvar. Berörda arméer kräver stort rekryteringsunderlag samt personal med kunskaper och tränade i förmåga att uppträda i stora förband, som i Bosnien. Snart har vi en för liten armé för att beakta dessa behov. Till råga på allt kanske vi inte får råd att ens ha en fredsinsatsbataljon på c:a 850 man i Bosnien eller annorstädes utan får inskränka oss till ett kompani om ett par hundra man. Detta med anledning av att sådan militär fredstjänst nu flyttats över -- men utan pengar -- från UD till försvarsdepartementet med dess alltför sinande pengakassa. Vi som skrut så med våra militära skyddsinsatser för FN, när vi kandiderade till säkerhetsrådet. Här måste naturligtvis försvarsministern begära tilläggsanslag om vi skall behålla hedern och vara trovärdiga.

Bengt Hällkvist -- 050
(Forts nästa sida)

SKOTTSK FOLKVISA

Vid tider av oro och fara för staten
åkalla vi Gud och hylla soldaten,
När faran är över och tylda är faler
glömma vi Gud och förakta soldaten

Redaktören

HÄR FÖLJER ANDRA DELEN AV REDOGÖRELSEN FÖR ETABLERANDET AV DEN FÖRSTA SVENSKA FN-BATALJONEN PÅ CYPERN, SOM DET UPPLEYDDES AV EN AV DE VÅRA. FÖRSTA DELEN FANNS INFÖRD I FÖREGÅENDE NUMMER AV SANDPAPPRETT OCH SISTA AVSNITTET AVSES KOMMA MED I NÄSTA NUMMER.

REDAKTÖREN

FÖRSTA INSATSEN PÅ CYPERN (del 2)

MED JONAS WAERN OCH FN-BAT 24 C PÅ CYPERN 1964

I föregående avsnitt omtalade jag hur snabbt (som vanligtvis är fallet med första bataljonen i en mission) FN-bataljon 24 C organiserades, utbildades och transporterades till broshärden Cypern. Ännu -- 32 år senare -- finns FN-trupp på plats (dock inte längre svensk; red anm) och någon lösning på konflikter synes vara långt borta. Apropos Bosnien... inbördeskrig är svårläkta.

För att kunna åstadkomma detta snabba ingripande togs bara 'veteraner' ut så att utbildningen kunde förkortas. Dessutom togs delar från såväl Gaza som del då under avveckling varande engagemang i Kongo. 1973 upprepades historien men då gällde det Sinai och trupp från Cypern. Fråga Per Hållgren som var med då! Truppenheter anlände till Cypern efter hand och det innebar att fältstyrkan på c.a 1000 man uppnåddes först mot slutet av maj. Bataljonen var -- på begäran av kongoveteranen och bataljonschefen Jonas Waern -- tungt utrustad med tunga granatkastare, KP-bilar (karosseripansarbilar; red anm) och engelska Ferretpansarbilar. Mot slutet hade vi ett fordon på var sjunde man!

Efter inskjutning av tunga vapen på brittiska Dhekelia Base och utrustade med fordon kom vi 14 april till den zon, som vi skulle överläta från britterna. Den svenska zonen omfattade den nordvästra delen av ön med den

Tälten (brittiska) restes efter viss möda på en åker.

Foto Björn Lundholm

lilla staden Xeros som högkvarter. Tälten (brittiska) restes efter viss möda på en åker i anslutning till skolan på platsen. Vårt stabs- och trosskompani övertog sin del av zonen medan vi inväntade de två skyttekompanier, vilka kom i senare lichter. Jag var såsom plutonchef för vaktplutonen den, vilken löste uppgifterna på fältet med sex KP-bilar med dubbel-lavvtaga av kulspruta m/36. Det var grejer det! Efter några dagar såg jag till att få en säng hopsnickrad av tomlådor så att jag vågade sova på åkern! Det myllrade av insekter av oöf-kart artbestämning.

Det var parulering som gällde för att upprätthålla den "freedom of movement", vilken parterna överenskommit om i vapenstilleståndet. Grekerna var i färd med att bygga upp sitt National Guard och deras polis samt milis gjorde sitt bästa för att testa oss genom att upprätta vägspärrar. Som vi röjde. Och röjde. Och protesterade. Vi var i beredskap dygnet runt, även på s k fritid. Förhållandena var sådana. Grekerna ålskade att testa oss efter middagstid, då de visste att vi ville ta igen oss vid baren... Eller på vårt favoritställe i Xeros, Seagulf. Och när farmstyran var insatt och det kom ett nytt lamm var det bara att rycka ut med det som fanns gripbart.

"Skörden i turkbyn" genomfördes i skydd av FN-svenska KP-bilar. På liknande sätt – fast själva och med lättare vapen – har israeliska kibbutz-medlemmar skyddat sig och sitt skördearbete i utsatta områden under många år. Foto Björn Lundholm

tygelser också och det gällde att stanna mitt emellan samt byta "skrud". Visst problem uppstod också, när de tacksamma turkarna slaktade ett lamm och stekte det på spelt för att bjuda mir postering på middag. Dessutom ställdes byns tre sista brännvinsflaskor fram på bordet. Blicken hos byns "muhktar" sade mig, att det var bäst att se till och tömma dem. Ett "nej tack" hade varit en skymf. Det var en stor uppoftning de gjorde, någon tillförsel var inte att tänka på, omgiva av greker som de var... Ja – vad gör man? Ger grabbarna en skarp order om att först äta så mycket fett kött som möjligt och sedan dricka. Men f-n ta dem, som blev alltför påverkade! Behöver jag tala om att det var en av de märkligaste måltider, som jag intagit? Jag föregick med gott exempel, som det anstår en svensk officer och föregångsman. Vi löste uppgiften! Men efteråt drog jag en lättinadens suck...

Utdrag ur första månadens dagbok:

- 17/4 Patrull i bergen (titta på en karta, kusten övrigår raskt i en bergskedja)
- 21/4 Invigning av måsstältet med stort party
- 23/4 Patrull hela dagen Agarki-Kato-Podia
- 24/4 Patrull Elea-Angolemi-Vyzakia
- 25/4 Förhandlingar om skörd. Grekerna aktiva med vägspärrar och posteringar
- 28/4 Turkarna svarar med vägspärrar i Lefka. Waern hotar med att lämna Lefka oförsvaret
- 29/4 2. kompaniet under majoren Anders Dahlin lämnar Lefka
- 30/4 Skörden i Angolemi. Turkar minsprängda i bergen. Firande av Valborg på Soisberget
- 1/5 Grekerna omringar turkiskt motståndsnäste vid byn Ambelikou. Stor utryckning. Grekerna avvåpnade. Vapnen beslagtagna. Stor uppståndelse i UNFICYP högkvarter i Nicosia. Waern löser det hela genom att placera posteringar runt byn. Åter till baren
- 2/5 Turkarna i Lefka ger sig, lagar vägbanan, röjer vägspärrar, en nyanländ Kongo-pluton (rekryterad ur svenska FN-kontingenten i dåvarande Kongo; red anm) marscherar in i Lefka under folkets jubel, stor förbrödring och fest på kvällen. Ack ja. Får jag order om förflyttning till andra sidan av bergen, till Paphos (också kallat Ktima) som stf kompani-chef
- 3/5 Anmäler mig för chefen 3. kompaniet, majoren Bo Schmidt, P5 och sedermera FN-bataljon 70 M

(Forts nästa sida)

En exempel på vilka uppgifter vi hade var "skörden i turkbyn". Turkisk by utrymd till en annan turkby i närheten, grekisk by emellan. Det gällde då att förhandla fram möjligheter för de utrymda turkarna att få åka genom grekbyn för att skörda i byn därhemma. Förhandlingar i fem dagar, sedan en dag med transport av turkar genom grekbyn, skördande under skydd av KP-bilar och sedan återtransport av folk och gröda. Sedan det hela hade kommit igång utan intermezzon visade sig det svåraste problemet vara något helt olöslöst. När jag åkte mellan de olika platserna fick jag blommor om halsen och diverse andra hedersbe-

Om tiden : Klima/Panikos återkommer jag i del 3. Tills dess tecknar jag, som sig bör

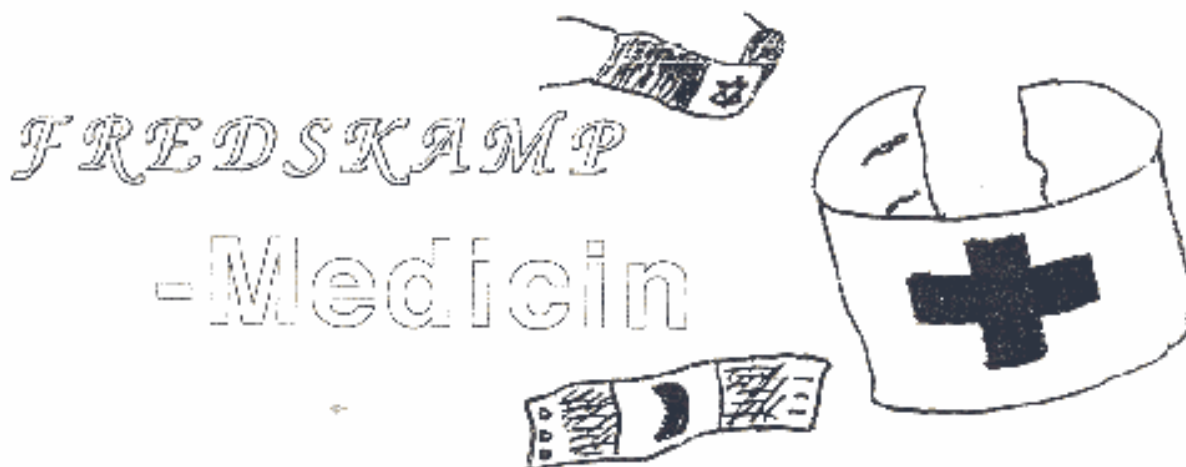
Simdilik allaha ishardafikt (nyturkiska: adjö så länge!)

Björn Lundholm

Plutonchef och stf kompanichef FN-bat XXIV C (skrevs så då red anm) och stabsoch FN-bat 72 M

Björn Lundholm -- 002

=====

=====

VI INLEDER HÄR EN ARTIKELSERIE -- AV EXPERTER UR VÅRA EGNA LED -- OM
HÄLSORISKER/SJUKVÅRD I SAMBAND MED FREDSEBEVARANDE OCH LIKNANDE HU-
MANITÄRA INSATSER SAMT NÅGOT OM FOLKRÄTT I SAMBAND MED KRIGSSJUK-
VÅRD. FÖRELIGGANDE ARTIKEL SYNES UTARBETAD OMKRING ÅRSSKIFTET 1994/95
REDAKTÖREN

INFEKTIONSSJUKDOMAR I KRIGETS BOSNIEN

Krig och infektionssjukdomar

Att krig kan medföra en ökning av mängden infektionssjukdomar är väl känt. Det kan röra sig om sådana sjukdomar, som ökar med sämre hygieniska förhållanden, sämre kroppshygien, sämre livsmedelshygien och sämre vattenkvalitet. Men det finns också en annan typ av sjukdomar, vilka kan bli vanligare, nämligen de som sprids till människor från djur. Sjukdomar, som kan drabba både människa och djur, kallas **zoonser**. Dessa kan bli vanligare, om kontakten mellan djur och människor ökar. Om man placerar 100 000-tals scidater i ett område, där normalt endast ett fåtal bärplockare och jägare vistas, kan zoonser som endast drabbar ett litet antal människor i fred plötsligt orsaka stora epidemier. Krig kan också i sig skapa en ekologisk obalans. Bombkrätrar kan ge vattensamlingar, vilka blir utmärkta kläkningsplatser för stickmyggor, som förutom att vara obehagliga även kan sprida sjukdomar. I Sverige har vi ockelbosjukan, vilken alltid samt tularemi (harpest) som ibland sprids med stickmyggor. Tropiska och subtropiska områden har ofta ett stort antal infektionssjukdomar, vilka sprids med myggor.

Dålig sophantering samt dålig förvaring av mat och spannmål gör att smågnagare (råttor, möss och sorkar) ökar i antal. Smågnagare sprider många olika infektionssjukdomar. I Sverige finns nephropathia epidemica (sorkfeber), som sprids från skogssorkar.

Misstanke om användning av B-medel

Under krig och beredskap finns det alltid en ökad misstänksamhet mot epidemier, om de är orsakade av B-medel. För att kunna avgöra, ifall en epidemi är ett angrepp med biologiska stridsmedel eller ej, krävs bra diagnostik. I ett samhälle med stor resursbris kan detta bli ett problem. Man kan itänd också stå inför nya infektionssjukdomar, vilka man tidigare ej funnit i ett visst område. En god epidemiologisk kartläggning i fred är nödvändig för att veta vad som är naturligt förekommande och en exakt samt snabb diagnostik är viktig för att hastigt kunna skilja epidemier orsakade av B-medel från andra epidemier.

Epidemier i Bosnien

Kriget i det forna Jugoslavien har givit exempel på vad som kan hända, när det gäller infektionspanoramat i ett europeiskt land, vilket drabbas av krig. Sjukhuset i Tuzla i nordöstra Bosnien har via WHO (World Health Organization -- ett FN-organ; red anm) och den svenska bataljonen vänt sig till Smittskyddsinstitutet i Stockholm för att få hjälp att utreda olika epidemier.

Soldater drabbas av njursvikt i Bosnien

Under våren 1995 kontaktades Smittskyddsinstitutet av WHO, då sjukhuset i Tuzla anmält att man hade en epidemi, där företrädesvis soldater insjuknat med feber och njursvikt. Sjukhusets läkare misstänkte att det kunde vara sorkfeber (nephropathia epidemica) eller någon av dess släktingar. Det är känt att både sorkfeber och en betydligt allvarigare variant (koreansk blödarfeber) förekommer i det forna Jugoslavien men det har tidigare inte beskrivits några epidemiska utbrott i Bosnien.

Den bosniska regeringssidan (den s.k muslimska; red anm) tillstår att epidemin omfattat minst 300 soldater. Informella kontakter gör gällande att det kan vara mer än 10 gånger fler fall bara på regeringssidan. Bosnier-serberna tros ha haft lika stora problem. Sjukdomen har drabbat så många soldater att den har blivit både ett sjukvårdsproblem och ett militärt problem.

Tidigare har nephropathia epidemica haft militär betydelse, när ca 10 000 tyska soldater insjuknade i finska Salla under 2:a världskriget med ett okänt antal döda. Bland de amerikanska soldaterna (FN-sidan; red anm) insjuknade omkring 3000 man samt avled ca 300 i koreansk blödarfeber under Koreakriget på 1950-talet. Både epidemin i Korea och den i Salla hade det gemensamt att sjukdomen uppträdde med stora geografiska variationer. Ett visst område kunde innehålla många infekterade gnagare medan ett annat område kunde vara säkert. Kunskapen om vilka områden som var farliga ur virussynpunkt och vilka som var säkra, var viktig för de stridande parterna. Den bosniska generalläkaren har berättat, att man har gjort samma erfarenhet i nordöstra Bosnien. Vissa områden har varit betydligt mer drabbade än andra.

Både prover från soldater och från gnagare -- som soldaterna fångat -- har analyserats på det laboratoriet, vilket FOA (Försvarets forskningsanstalt; red anm) samt Smittskyddsinstitutet driver tillsammans på Smittskyddsinstitutet. Analyssvaren visar att det förekommer två olika epidemier. Det ena viruset är

Skyttegravar och väldigt enkla förläggningar i naturen, där gnagare och människor kommer i mycket nära kontakt med varandra, är ett skäl till det stora antalet smittade fall.

Redaktören

FN-bataljonen i Bosnien sommarhalvåret 1994; red anm) har drabbats av en gnagarinvasion. Svenskarna verkar dock ha haft tur och hamnat i ett "säkert" område. Nästan hela denna bataljon har undersökts utan att vi har hittat en enda person som smittats. En norsk soldat i närheten har dock insjuknat men överlevt. En handfull FN-soldater har insjuknat på olika platser i det forna Jugoslavien men på det hela taget verkar FN-personalen ha klarat sig bra. Hur det går för IFOR återstår att se. Eftersom man ska överta områden, som tidigare hållits av bosnier-serber samt den bosniska regeringssidan i nordöstra Bosnien, finns naturligtvis risk att man hamnar i "infekterade" områden.

Sverige håller till på att hjälpa sjukhuset i Tuzla med att etablera egen diagnostik. Laboratoriet har mycket kompetent personal men saknar utrustning och reagenser (vätskor mm för laboratorieanalyser; red anm).

Bo Niklasson -- 948

Stabsredaktörens spalt

+++++ EN LANDNING SOM FICK MEJ ATT TÄNKA PÅ POSITION 550

Det var en varm (för att inte säga het) och vacker augustidag 1996.

Vi kom från Köpenhamn. När vi gick in för landning på Arlanda flygplats, kom jag plötsligt att tänka på en händelse, som utspelade sej i en helt annan del av världen en januardag 1979. Norra Sinai. Bataljon 72 M. Vår bataljon. Grabbarna på position 550 minns det säkert som om det var igår. Medelhavets vredesutbrott som enligt säkra källor (Sandpappret nr 4/79) tog med sej 60 meter av Coastal Road, drygt 7 kilometer öster om positionen.

Väsegångna tankebanor, kan tyckas, men ändå förklarliga sådana. Ty Moder Jord under oss liknade mer en insjö än ett stycke landningsbana. Och den här SAS-kärran var definitivt inte utrustad med några pontoner... Men landningen gick som de flesta landningar brukar gå, dvs bra. Mycket bra. Däremot var det värre att skjuta bagagevagnen från ankomsthallen till garaget. Man brukar säga att man ska kavla upp skjortärmarna och ta i. Den här gången var det mera byxor som behövde kavlas upp. Fram till bilen kom vi så småningom, min kollega och jag, men definitivt inte förskodda...

Skyfallet var ett lokalt sådant. Mycket lokalt. Bara några kilometer från Arlanda mot Stockholm sken solen precis på samma sätt som den hade gjort de senaste dagarna. Motorvägen var torrare än torr. Inte ett spår av regn.

Bättre förr...

Jag bor i Sköndal, som tidigare var en del av en av Stockholms mest bekanta södra förorter, dvs Farsta, men som efter en oblodig frigörelse häromåret nu är sej själv. En onsdagsmorgon strax före klockan nio häromveckan postade jag sex brev, som alla skulle till adressater i mitt eget bostadsområde. Hade jag själv gått runt med breven hade det tagit mej maximalt 20 minuter, förmodligen bara en kvart. Men i stället sponsrade jag kommande postala personalportajer/födelsedagsfester med 25 kronor och 10 öre och chansade på att mina brev kanske inte skulle behöva ta en vända upp till Umeå för att för behandling i Ulf Dahlstens nya, revolutionerande sorteringsmaskiner. (Som var och en lär ska ersätta tusentals och åter tusentals människor). Det borde jag inte ha gjort. Två av breven oclades ut påföljande dag -- och till rätta personer dessutom. Ytterligare tre hittade rätt redan dag 5, dvs måndag vocka cärpå. Det sjätte har när dessa rader skrivs 12 dar senare ännu inte kommit fram.

Jag ska nog börja anlita Kyssogram i stället. Och Dahlsten rekommenderar jag att ta ett snabbt snack grabbar emellan med Lennart Sjögren (vår fältpostmästare: red anm) eller någon av hans fältpostmedarbetare. Det skulle definitivt vara lärorikt.

För Dahlsten alltså.

För övrigt är det inte första gången jag haft anledning att klaga på Posten, även om det är första gången jag utnyttjar denna spalt för ändamålet. Efter att ha skickat ett större antal inhemska brev som tog flera dar på sej för att komma fram och själv mottagit ett brev i det närmaste en månad efter det att det var poststämplat i Luleå, skrev jag till Nordens högst betalde postchef och undrade litet försynt om han inte hade lagt ned ryttieriet. Något svar på den frågan fick jag inte men däremot några visdomsord om att 97,7 procent (vilj jag minnas att det var) av alla brev som skickas inom Sverige kommer fram påföljande dag, en siffra som enligt Dahlsten gör den svenska Posten till en av de bästa och mest effektiva i världen.

Uppmuntlande ord till en olycksdräddad person, vara brev alltid (näja) råkar återfinnas bland de övriga. 2,3

procenten. Undrar förresten hur många tiotusentals brev det kan vara...

Foto: Stieg Forsberg

Visst skulle Ulf Dahlsten ha ett och annat att lära av de här killarna...

Symboliska blomster

Allt var kanske inte bättre förr, men mycket ändå. Inte minst hos oss på Bat 72 M, där allt var välordnat och de mesta fungerade imponerande bra trots ofta mycket svåra förhållanden. Visst uppmärksammade Stieg och jag själv ett antal fina insatser som gjordes, men ändå var det bara några få i mängden. Må det cärör vara mej tillåtet att så här i efterhand utdela några symboliska blomster till många högt förtjänta, ingen nämnt och ingen glömd

Kåbe Lidén -- 037

"AL-LIMERICK:ar"

Läser Du en -- läser Du flera

Nedan återkommer vi med Österns form av limericken. För att undgå presscensur har vi i några fall bibehållit den engelska ursprungstexten. Skulle läsaren ändå riskera att rödnä så föreslår vi att vederbörande hoppar över nedanstående verser och fortsätter på nästa sida.

Redaktören

Shejken Ali hade en son, löjtnant Hassan
Plötsligt en dag stal denne hela fältkassan
ur trossen på den 4:e dromedarkåren
men därvid upptäcktes tydligt alla spåren
De ledde alla helt visst till Ali, farsan

Nymphomaniacal Fadlita
used a dynamite stick for a phallus
They found her vagina
in North Palaestina
and her ass-hole in Buckingham Palace

Israel lät kapa robotfåtar uti Brest
Dessa gjorde förvisso oss flotta allra bäst
Detta retade kommandör Naguib
som rosenrasande röt "al-laghril"
Eller som vi då skulle säga, "de tillhör väst!"

Bengt Hälikvist -- 050

There was a Jewish girl from Zwiginham
who thought men had not enough prick in 'em
On her knees every day
to God she would pray
to lengthen and strengthen and thicken 'em

Henning Robertson -- 035

ÖKENVÄRLDEN..

SOM TRADITION BRUKAR VI UNDER OVANSTÅENDE VINJETT I VARJE NUMMER AV SANDPAPPRET ÅTERKOMMA MED EN BESKRIVNING AV FACTA OCH/ELLER FICTION OM ETT DJUR ALTERNATIVT EN VÄXT, SOM FINNS/FUNNITS I SINAI ELLER EN STJÄRNBILD DÄROVANFÖR MED ARABISK ELLER ANTIK EGYPTISK ANKNYTNING

KÄRLEKSGUDINNAN PÅ PLASTIC BEACH

Mötte Du henne på Plastic Beach? Inte? Men kanske plockade Du med Dig några vackra musselskal, som nu finns bland Dina minnessaker från tiden i Sinai. Förmodligen är då något av skalen från en Astartemussla. ASTARTE var en gudinna, vilken dyrkades av folken vid östra Medelhavet. Hos fenicier och kanaaniter var hon den högsta gudinnan med ansvar för fruktbarheten. Hon uppträder också i den egyptiska mytologin såsom crottingen av Bybos, som hjälper gudinnan ISIS att finna sin döde make OSIRIS. ASTARTE symboliserades av musslan, pärlan och duvan.

När grekerna under 300-talet f. Kr. blev dominerande i medelhavsområdet, skapades den hellenistiska kulturen, vilken i sig sammansmälte många olika äldre kulturer. Bland annat har kärleksgudinnan AFRODITE (romarnas VENUS) utvecklats ur och lånat många drag från ASTARTE. Ofta avbildas AFRODITE / VENUS stående i ett musselskal, när hon utanför Cypren föds ur havets skum. Skummet uppstod, när titanen KRONOS skar av sin faders, URANOS, könsorgan!!

Venus födelse (utanför Cypren; något beskuren) enligt Sandro Botticelli 1484

Att kärleksgudinnorna ASTARTE och AFRODITE / VENUS fått musslan såsom attribut är förståeligt ty musslan har i flera kulturer kommit att symbolisera det kvinnliga könsorganet (grekiska: konkhe, latin: concha betyder baddadera).

Den kristna symboliken ville givetvis (!) inte anamma denna tolkning utan uppfattade musselskalet såsom en bild av graven, vilken omsluter människan tills hon får återuppstå.

(Om tycke och smak kan man diskutera men nog är de gamla grekernas fantasi roligare, eller?)

Det andra av kärleksgudinnornas attribut, duvan, har också fått symbolisera helt skilda företeelser. Hos de antika folken var "duva" ett erotiskt smeknamn och en omskrivning för prostituerad. I kristendomen symboliserar duvan den Helige Ande! I dagens politik talas om "duvor" såsom särskilt fredsälskande, vilket inte stämmer särskilt väl med det verkliga beteendet hos duvor.

Åter till Astartemusslan som, liksom de flesta musslor, kan innehålla pärlor. Pärlan är också en av kärleksgudinnornas symboler. En gammal myt från Rode havets kuster berättar att pärlor uppstår, när

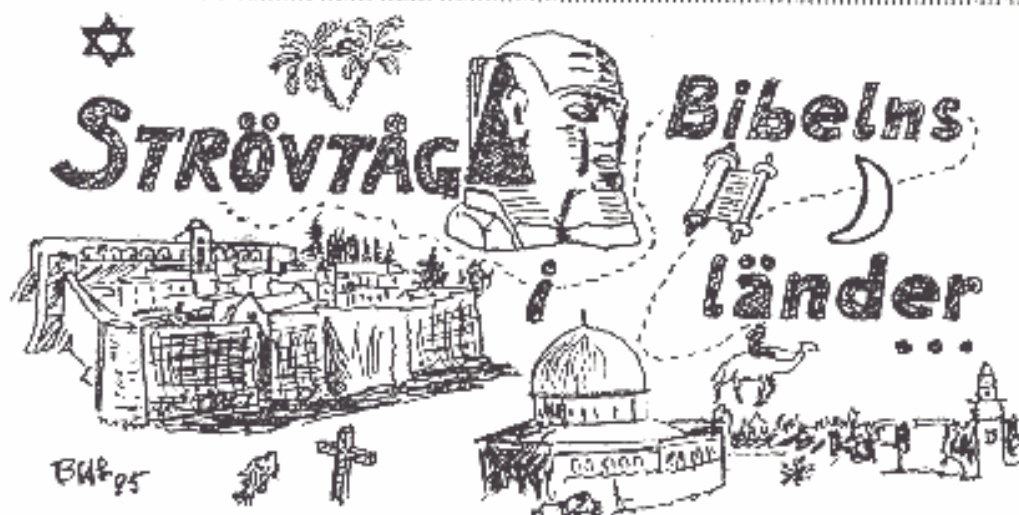
olixten vid åskväder sår ned i musslorna och "betraktar" dem. Pärlor associeras ibland med tårar men det är då glädjens tårar

Musslor har sedan minnestider varit en viktig löda för människor. Ännu i våra dagar betraktas ostron, såsom ett verkamt afrodisiakum (= medel att stegra kärlekslösten) -- "och 'är man sedan en skvätt champagne blir allt berusande"!

Så när Du uppvaktar Ditt hjärtas dam med pärlor samt bjuder på ostronsupé så tar Du hjälp av kärleks-gudinnan på Plastic Beach i Lycka till! Men var försiktig med att viska "min duva"!

P.S. En släkting till Astartemusslan, som finns i våra kalla vatten, heter Islandsmussla men kallas oftast för "Kärringöra" (ca 12 cm diam). Fortfarande kvinnligt men inte alls så romantiskt. Vi är väl så krassa och jordnära här uppe i den kalla Nord!? Men det är en annan historia. D.G.

Alv Svensson -- 003

+++++
HÄR LEDER OSS VÅR FÄRDLEDARE, BATPASTORN, PÅ EN NY VANDRING PÅ HELIG MARK. DET SYNES EXTRA ANGELÄGET ATT LÄSAREN DENNA GÅNG LÄSER REDOGÖRELSEN NOGGRANNT FÖR ATT FÖRSTÅ DE HÅRDA MOTSÄTTNINGAR, VILKA NU DAGLIGEN ÅSKÅDLIGGÖRS OM OCH I HEBRON. REDAKTÖREN

De senaste månaderna har vi i nyhetsprogrammen matats med bekymren, som hopar sig runt staden Hebron. Säkert undrar många, varför just den staden är en sådan krisherd. Låt mig ta Dig med på en snabbresa tillbaka i historien ca 3 800 år. När vi svenskar blickar bakåt så långt i tiden har vi i vårt land inte ens hunnit till järnåldern -- men vid Hebron finns det en fullt utvecklad kultur redan då.

Egentligen började det med Kuwait. Hur då? Det hette inte så på den tiden. Lancområdet i den trakten hette då Kaldean. Där finns en ruinstad -- vilken grävts fram på senare år. Stadens namn var Ur. I denna stad bodde Abraham (Abram hette han då -- Abraham fick han heta senare). Abrahams föräldrar flyttade (nomader) till ett område, som hette Haran. Det ligger i skärningspunkten för nuvarande Turkiet, Syrien och Irak.

Det var i detta land, som Abram fick Guds uppdrag och löfte att flytta till dåvarande Kaanans land -- ungetär nuvarande Israel. Efter många förvecklingar hamnade så Abram och hans fru Sara på en ort, "Mamres Terbinflund" alldeles i närheten av Hebron. Här gavs honom löftet om en son. Eftersom det dröjde länge innan Sara blev gravid, fick "pigun" vara ställföreträdare och hon födde en son -- Ismael. Sedan födde Sara en son, Isak, efter några år.

När Sara dog köpte Abraham, som han nu hette, en gravplats -- en grotta -- i Makpela, "det är Hebron" står det (1 Mos 23:19; red anm.). Även Abraham begravdes i samma grotta och senare också Isak, dennes fru Rebecka samt Jakob med fru Lea.

Eftersom Ismael blev stamfader till araberna och Isak till israelerna har strid om platsen stått genom tiderna. Abraham är alltså stamfader till både judar och araber! Det är med andra ord en släktsfej, vilken varat

Det är en ödelst ironi att ett av FN-alliansens främsta vapen -- under Kuwaitkriget 1991 -- mot den irakiske arabdiktatorn Saddam Hussein var den amerikanska stridsvagnen Abram. Redaktören

Men eftersom araberna inklusive palestinierna har förfadern i samma person och därtill samma gravplats kan inte heller de tänkas lämna Hebron. Dessutom är befolkningen med en överväldigande majoritet arabisk. Endast nutida inflyttade bosättare utgör den judiska befolkningen där (ca 400 personer -- vartill kommer en omfattande israelisk skyddstrupp orsakad av en palestinsk befolkning på 40 000 personer; red anm)

Vi ska ha klart för oss att på 1200-talet e. Kr. fanns det bara ca 5 000 judar i hela landet, varav i Jerusalem endast 2 familjer, som sedan uppges blev utdrivna.

Om Du vill läsa mer om Hebron i Bibeln ger jag här några tips utöver tidigare nämnda: 1 Mos 13:10, 2 Sam 3:ff 4:12 och 5:5.

Även David, Israels kung, regerade över Hebron. Redaktören

Hur blir det då i Hebron? Ingen vet. Spänningarna kommer säkert att finnas länge än. Man får bara hoppas att de fundamentalistiska riktningarna i både Israel och arabvärlden inte skall få för stort inflytande -- men framtiden ser dystert ut i detta område.

Ingvar Holmquist -- 933

Vad bjuder Främre Orienten?

Vi bjuder denna gång på en arabisk vegetarisk kost samt en erinran om Baluza-meny just innan vår rotation hemmåt startade. Redaktören

FALAFEL MED KIKÄRTSBULLAR -- 4 port

Jättegoda arabiska "köttbullar", som görs av kikärtsmos och steks gyllerbruna i olja.

Blötlägg 250 g kikärter över natten. Koka dem mjuka i knappt en timme samt låt dem kalla. Kör kikärtorna till puré i mixern eller mosa dem för hand. Blanda moset med 1 matsked riven gul lök, 2-3 pressade klyftor vitlök,

22 1 dl hackad persilja, 2-3 matskedar vetemjöl, 1 1/2 tesked salt, 1 1/2 tesked mjöl, 1 tesked

majd koriander och 1/2 kryddmått kajennpeppar.

Forma köttbullstora bollar av smeten samt stek dem i omgångar i het olja till lagom färg. Servera kikärts-
bullarna i pitabröd med grönsallad och bjud dipsås till.

GRÖNGUL DIPSÅS

Rör samman 1 dl kesella med 1 1/2 dl naturell yoghurt. Blanda ner 3/4 dl tärnad gul paprika, 3/4 dl fin-
hackad lök och lika mycket tärnad slänggurka (låt gärna gurktärningarna stå en halvtimme först med ett par
kryddmått salt över, då dras en del av vätskan ur).

Smaksätt såsen med saft, peppar och 1/2-1 tesked pressad citronsaft.

DRYCK

Som balans till den arabiska maträtten bjuder Fer på det israeliska rödvinet Adom-Ato (Carmel) Gotti

Köket Baluza

MATSEDEL

Tisdag 1/6	Frukost: Lunch: Middag:	Gröt, fingor, ägg, pålägg, varm dryck Stekt lokakorv, potatismos Stekt fiskfilé, remouladsås	Tisdag 5/6	Frukost: Lunch: Middag:	Se ovan Kall cassier, potatissallad Köttfärslimpa, grönsaker, sås
Lördag 2/6	Frukost: Mellanmål: Middag:	Se ovan Nyponsoppa F-bonesteak, aromsmör	Onsdag 6/6	Frukost: Lunch: Middag:	Se ovan Champinjonsoppa Fläskkotlett, sås, sallad
Söndag 3/6	Frukost: Mellanmål: Middag:	Se ovan Äpplekräm, yoghurt Schnitzel, m.ris, tomatås	Torsdag 7/6	Frukost: Lunch: Middag:	Se ovan Fläksallad Kalops, rödbetor
Måndag 4/6	Frukost: Mellanmål: Middag:	Se ovan Blåbärssoppa, leverpastej Ugnskokt fisk, tomat, dill	Med reservation för vissa ändringar		

Per Hallgren - 180

INSÄNDARSPALTEN

SKRIVET I
SANDEN

BH 7/11

NÅGRA BREV HAR INKOMMIT TILL REDAKTIONEN. UTDRAG AV TEXT OCH
BILDER ÅTERGES NEDAN. REDAKTÖREN

Livet é öken!

"Livet é öken!" -- ja så kanske man kan förklara varför man alltid åker på 72 M träffar vertannat år. Der 3 1/5-2/6
samlades det ett gäng från 72 M på Ing 1 i Södertälje. Från TPC var vi fyra stycken enligt nedanstående foton

103 Gustafsson
(Forts nästa sida)

105 Rothoff

103 Eriksson

författaren/fotografen

Träffarna som brukar vara vertannat år är för oss som brukar vara med en höjdare. I år så saknades det tyvärr ett par andra som brukar komma när det är träffar men vi hoppas att dom, och även Du som aldrig varit med, dyker upp på nästa träff då vi firar 20-årsjubileum. TPC brukar vara en av de plutoner med mest deltagare.

Vad gör vi när vi inte är på 72 M - träffar?

1. Arne Gustafsson jobbar på SE - banken på data-avdelningen så det är troligtvis honom Ni skall hoppa på när det är strul med bankomatkortet.
2. Ronny Rothoff bygger hus i Stockholmstrakten. Han kan säkert fixa bra pris på ett hus om Du är intresserad.
3. Bengt Eriksson är revisor med egen firma. Deklarationerna ordnar han!
4. Leif Willman -- jag själv -- är här detta skrivs arbetslös med ett förflutet på ekonomi-avdelningen på Sheraton i Göteborg. Arbetar i juli på Sheraton i Malmö.

Nå åter till träffen. Vi var ett par som kom till Södertälje redan på fredagen och umgicks över en bit mat med tillbehör. Sedan drog vi oss upp mot mässen där det serverades förfriskningar. Nå som Ni vet så tycker man ju att mässen stänger när man har det som roligast, men i sann TPC-anda så visste man ju var det fanns andra förfriskningar så det var bara att gå dit.

Lördag morgon serverades det frukost kl. 08.00 vilket någon i församlingen tyckte var alldeles för tidigt så han åt frukost 12.00 i stället. Ni får själva gissa vinn det var. Framåt eftermiddagen blev det en allmän information om vad FN gör idag. På kvällen så repeterade vi vad vi hade gjort under fredagen.

På söndagen så styrde man med tunga sleg hemåt, men med tanke på att om 2 år så gör vi det igen så kändes det lite lättare.

002 Lundholm ser lundersam ut. Vad är det för tokskalle som skulle ta kort?

190 Hallgren ser också lundersam ut. Kan fotografen verkligen vara kapabel att ta kort?

Foto: Leif Willman

Text: Leif Willman -- 114

050 Hållkvist. Busiga Benke, berättar om när han åkte med Ökanpilen på en skräckfärd.

... så har jag fått ett brev från Alfv Svensson i Skövde. Han var med som Åskådare när vi (Hemvärnet i Skaraborg, red anm) hade generalrepetition inför Högvakten i somras. Han tog några fotografier under denna generalrepetition...

Foto: Alfv Svensson

Text: Lennart Korswall -- 043

HELA REDAKTIONEN BER ATT FÅ ÖNSKA EN

GOD JUL

Foto Stieg Forsberg

GENOM REDAKTÖREN

... som sades vara en hejare på att cy
men uppenbarligen har det betydligt evårare
för det där med julgranspyrnsader!?